

28 Ocak 1964 Tarihli Ek Protokol ile Değiştirilen 29 Temmuz 1960 Tarihli Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Şahıslara Karşı Kanunî Sorumluluk Hakkındaki Sözleşmeyi Tadil Eden 16 Kasım 1982 Tarihli Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 2.11.1984 Sayı : 18563)

Kanun No.
3062

Kabul tarihi
24 . 10 , 1984

MADDE 1. — 29 Temmuz 1960 tarihinde Paris'te akdedilen ve 28 Ocak 1964 tarihli Ek Protokol ile değiştirilen «Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Şahıslara Karşı Kanunî Sorumluluk Hakkındaki Sözleşmeyi Tadil Eden 16 Kasım 1982 Tarihli Protokol»ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

P R O T O K O L

28 OCAK 1964 TARİHLİ EK PROTOKOL İLE DEĞİŞTİRİLEN 29 TEMMUZ 1960 TARİHLİ NÜKLEER ENERJİ ALANINDA ÜÇÜNCÜ ŞAHISLARA KARŞI KANUNİ SORUMLULUK HAKKINDAKİ SÖZLEŞMEYİ TADİL EDEN PROTOKOL

Federal Almanya Cumhuriyeti, Avusturya Cumhuriyeti, Belçika Krallığı, Danimarka Krallığı, İspanya Krallığı, Finlandiya Cumhuriyeti, Fransa Cumhuriyeti, Yunan Cumhuriyeti, İtalyan Cumhuriyeti, Lüksemburg Grand Düklüğü, Norveç Krallığı, Hollanda Krallığı, Portekiz Cumhuriyeti, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı, İsveç Krallığı, İsviçre Konfederasyonu ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri,

Halen Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı olan Avrupa Ekonomik İşbirliği Teşkilatının çerçevesi içinde 29 Temmuz 1960 tarihinde Paris'te akdedilen ve 28 Ocak 1964 tarihinde Paris'te imzalanan Ek Protokolle değişikliğe uğramış bulunan Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Şahıslara Karşı Kanunî Sorumluluk Hakkındaki Sözleşmenin değiştirilmesi isteğini göz önüne alarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır :

28 Ocak 1964 tarihli Ek Protokol ile değişik 29 Temmuz 1960 tarihli Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Şahıslara Karşı Kanunî Sorumluluk Hakkındaki Sözleşme aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

A) Başlangıcın ikinci paragrafı yerine aşağıdaki metin konulmuştur.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (bundan böyle Teşkilat olarak geçecektir.) Çerçevesi içinde kurulan OECD Nükleer Enerji Ajansının özellikle üçüncü şahıslara karşı sorumluluk ve atomik risklere karşı sigorta açısından, Âkit ülkelerin nükleer enerji ile ilgili mevzuatının ayrıntılı ve uyumlu bir biçimde düzenlenmesini teşvik etmekle sorumlu olduğunu düşünerek;

B) Başlangıcın son paragrafı yerine aşağıdaki metin konulmuştur.

Ülkeleri ulusal esaslar çerçevesinde gerekli gördükleri tamamlayıcı düzenlemeleri yapmakta serbest bırakılmakla beraber, çeşitli ülkelerde bu tür hasarlardan doğan sorumluluğa uygulanan kuralların birleştirilmesi gereğine inanarak;

C) 1 inci maddenin (a) fıkrası yerine aşağıdaki metin konulmuştur.

(a) İşbu Sözleşme gereğince :

(i) «Bir nükleer kaza» radyoaktif özelliklerden veya radyoaktif özelliklerin zehirli ve patlayıcılarla veya nükleer yakıtın veya radyoaktif ürünlerin ve artığın diğer zararlı özellikleri ile veya bunlardan herhangi biri ile birleşmesinden veya bir nükleer tesis içindeki radyasyon kaynağından yayınlanan iyonlaştırıcı rad-

yasyonlardan doğan veya bunların neticesi olarak ortaya çıkarak zarara neden olan herhangi bir olay veya birbiri arkasından gelen aynı kaynaklı olaylar dizisidir.

(ii) «Nükleer tesis», herhangi bir taşıt aracının içinde bulunanlar dışındaki reaktörler, nükleer maddeleri imal eden veya işleyen fabrikalar, nükleer yakıtı izotoplarına ayıran fabrikalar, ışınlanmış nükleer yakıtı yeniden işleme tabi tutan fabrikalar, taşıma sırasındaki geçici depolama tesisleri dışındaki nükleer madde depolama tesisleri ve içinde nükleer yakıt veya radyoaktif ürünler veya artık gibi Teşkilatın Nükleer Enerji Ajansı Yönetici Komitesinin (bundan böyle Yönetici Komite olarak geçecektir) zaman zaman kararlaştıracağı maddeler bulunan diğer tesisler anlamındadır. Herhangi bir Âkit Taraf, bir işletenin aynı yerde bulunan iki veya daha fazla nükleer tesisinin o yerde radyoaktif madde bulundurulduğu diğer binalarla birlikte tek bir nükleer tesis olarak kabul edileceğine karar verebilir.

(iii) «Nükleer yakıt», metal, alaşım veya kimyasal bileşim halinde uranyum (doğal uranyum dahil), metal, alaşım veya kimyasal bileşim halinde plutonyum ve Yönetici Komitenin zaman zaman kararlaştıracağı benzeri diğer bölünebilir maddeler anlamındadır.

(iv) «Radyoaktif ürünler veya artık», nükleer yakıtın üretilmesi veya kullanılması esnasında üretilmiş veya radyasyona maruz bırakılarak radyoaktif hale getirilmiş herhangi bir radyoaktif madde anlamındadır; ancak (1) nükleer yakıt (2) bir nükleer tesis dışında olup endüstriyel, ticarî, ziraî, tıbbî, ilmi, eğitimsel amaçlarla kullanılmak üzere imalatının son aşamasına ulaşmış olan radyoizotoplar buna dahil değildir.

(v) «Nükleer maddeler» nükleer yakıt (doğal veya tüketilmiş uranyum hariç) ve radyoaktif ürünler ve artık anlamındadır.

(vi) Bir nükleer tesis ile ilgili olarak «işleten», yetkili resmî makamca o tesisin işleteni olarak atanmış veya tanınmış kimse anlamındadır.

D) 3 üncü maddenin (a) fıkrası yerine aşağıdaki metin konulmuştur.

(a) Bir nükleer tesisin işleteni; bu sözleşme hükümlerine uygun olarak aşağıdaki hususlardan sorumlu olacaktır :

(i) Şahsın ölümü veya hayatına karşı zarar ıka edilmesi,

(ii) Aşağıdaki haller dışında, herhangi bir malın yok edilmesi veya zarara maruz bırakılması :

1. Nükleer tesisin kendisi ve bu yerde bulunan inşaat halindeki nükleer tesis dahil diğer herhangi bir nükleer tesis,

2. İşbu nükleer tesisle ilgili olarak kullanılan veya kullanılacak aynı yerdeki herhangi bir mal.

Ancak (i) ve (ii) bentlerindeki hasar veya kayıba (bundan böyle hasar olarak geçecektir) böyle bir tesise meydana gelen veya 4 üncü madde ahkâmı hariç, böyle bir tesisten gelmekte olan nükleer maddelerden doğan bir nükleer kazanın neden olduğu kanıtlanmalıdır.

E) 3 üncü maddenin (c) fıkrası kaldırılmıştır.

F) 4 üncü maddenin (c) fıkrası yerine aşağıdaki metin konulmuştur.

(c) Bu Sözleşmeye göre sorumlu işleten, 10 uncu maddeye uygun olarak gerekli teminatı sağlayan sigortacı veya başka bir mali kefil tarafından veya bunlar adına düzenlenmiş bir belgeyi nakliyeciyeye sağlayacaktır. Bununla beraber, bir Âkit Taraf bütünüyle kendi sınırları içinde yer alan taşıma söz konusu olduğundan bu yükümlülüğü üstlenmeyebilir. Söz konusu belge, işletenin ad ve adresini, teminatın tutarını, tipini ve süresini içermelidir ve bu bilgilere belgeyi düzenleyen veya onun adına veren tarafından itiraz edilemez. Belge aynı zamanda, garantisi sağlanan nükleer maddelerle taşımaya ilişkin bilgiyi ve yetkili resmî makamların söz konusu şahsın işbu Sözleşmede belirtilen anlamda bir işleten olduğunu onaylayan beyanını da içermelidir.

G) 5 inci maddenin (c) fıkrası yerine aşağıdaki metin konulmuştur.

(c) Bir nükleer kaza ile ilgili nükleer yakıt veya radyoaktif ürünler veya artık birden fazla nükleer tesiste bulunmuş olup hasara neden olduğu zamanda bir nükleer tesiste bulunmamakta ise; hasarın meydana gelmesinden önce buldukları son nükleer tesisin işle'eninden veya sonradan bunların sorumluluğunu üzeri-

ne alan işletenden veya yazılı bir kontratın açık hükümlerine uygun olarak sorumluluğu üzerine alan işletmeden başka hiçbir işleten hasardan sorumlu değildir.

H) 6 nci maddenin (c) fıkrası yerine aşağıdaki metin konulmuştur.

(c) (i) Bu sözleşmenin hiçbir hükmü :

1. Bir hasara sebebiyet vermek kastıyla bir şahsın bir fiili veya ihmaliyle meydana gelen ve 3 üncü maddenin (ii) bendi (1) ve (2) ve 9 uncu madde gereğince bu Sözleşmeye göre işletenin sorumlu tutulamayacağı bir nükleer kazanın neden olduğu bir hasardan dolayı herhangi bir şahsın,

2. Bir taşıma aracının aksamını teşkil eden bir reaktörü işletmeye yetkili olan kimsenin, 4 üncü maddenin (a) fıkrası (iii) bendi veya (b) fıkrası (iii) bendi uyarınca sorumlu tutulamayacağı bir nükleer kazanın yarattığı hasardan doğan sorumluluğuna etki etmez.

(ii) Bir nükleer kazanın neden olduğu hasardan dolayı bu Sözleşmenin dışında işletene bir sorumluluk yüklenemez.

I) 7 nci maddenin (b) fıkrası yerine aşağıdaki metin konulmuştur.

(b) Bir nükleer kazanın neden olduğu hasar dolayısıyla işletenin azami sorumluluğu Uluslararası Para Fonu tarafından belirlenen ve söz konusu kuruluş tarafından kendi faaliyet ve işlemlerinde kullanılan 15 000 000 Özel Çekim Hakkı olacaktır. (Bundan böyle «Özel Çekim Hakkı» olarak geçecektir.)

Ancak, aşağıdaki şekilde belirlenecek miktarlar hiçbir halde 5 000 000 Özel Çekim Hakkından aşağı olmamak kaydıyla,

(i) Herhangi bir Âkit Taraf, işletenin 10 uncu madde gereğince sigorta veya diğer bir malî garantiyi temin edebilmesi olanaklarını göz önüne alarak ulusal mevzuatla daha fazla veya daha az miktarlar belirleyebilir.

(ii) Herhangi bir Âkit Taraf, nükleer tesisin özeliğini veya ilgili nükleer maddeleri ve bunlardan meydana gelecek kazanın muhtemel sonuçlarını dikkate alarak daha düşük bir miktar belirleyebilir.

Yukarıda sözü edilen tutarlar yuvarlak rakamlar olarak ulusal paraya çevrilebilir.

J) 7 nci maddenin (c) fıkrası yerine aşağıdaki metin konulmuştur.

(c) Nükleer kazanın meydana geldiği zamanda ilgili nükleer maddelerin bulunduğu taşıma aracına yapılan hasara ilişkin tazminat, işletmenin diğer hasarlara ilişkin sorumluluğunun hiçbir şekilde 5 000 000 Özel Çekim Hakkından veya bir Âkit Tarafın mevzuatı ile belirlenmiş daha yüksek herhangi bir miktardan az olması sonucunu doğurmaz.

K) 8 inci maddenin (d) fıkrası yerine aşağıdaki metin konulmuştur.

(d) Ancak, 13 üncü maddenin (c) fıkrasının (ii) bendinin uygulanmasının mümkün olduğu hallerde, bu maddenin (a), (b) ve (c) fıkralarında belirtilen zaman zarfında tazminat hakkı ortadan kalkmaz.

(i) 17 nci maddede sözü geçen Mahkeme tarafından karar verilmeden önce bu Mahkemenin seçebileceği mahkemelerden herhangi birinde dava açılması halinde, Mahkeme davanın açıldığı mahkemeden başka bir mahkemenin yetkili olduğuna karar verirse, davanın yetkili olduğuna karar verilen mahkemede açılması için bir süre tespit edebilir veya,

(ii) 13 üncü maddenin (c) fıkrasının (ii) bendine göre Mahkemeden yetkili mahkemenin tespitine ilişkin bir karar elde edilmesi için ilgili bir Âkit Tarafa müraعات edilmiş olması ve davanın bu tespitten sonra Mahkeme tarafından tespit edilecek bir zaman zarfında açılması gerekir.

L) 15 inci maddenin (b) fıkrası yerine aşağıdaki metin konulmuştur.

(b) Hasar için ödenecek tazminat kamu fonlarını içerir ve 7 nci maddede anılan 5 000 000 Özel Çekim Hakkından fazla olursa, alınacak önlemlerin uygulanmasında işbu Sözleşme hükümleri dışına çıkılabilir.

II

(a) Bu protokolün hükümleri, taraflar arasında, 28 Ocak 1964 tarihli Ek Protokol ile değişik 29 Temmuz 1960 tarihli Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Şahıslara Karşı Kanunî Sorumluluk Hakkındaki Sözleşmenin (bundan böyle «sözleşme» olarak geçecektir.) Ayrılmaz bir bölümünü oluşturacaktır ve «28 Ocak 1964 tarihli Ek Protokol ve 16 Kasım 1982 tarihli Protokol ile değişik 29 Temmuz 1960 tarihli Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Şahıslara Karşı Kanunî Sorumluluk Hakkında Sözleşme» olarak bilinecektir.

(b) Bu protokol onaylanacak ve teyid edilecektir. Bu protokolün onay belgeleri Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Genel Sekreterine tevdi edilecektir. Bu protokolün teyid edilmesi durumunda ise Genel Sekreterlere bu husus bildirilecektir.

(c) Sözleşmeyi halen imzalamış bulunan bu protokolün imzacıları, bu protokolü de mümkün olan en kısa sürede onaylamayı veya teyid etmeyi yükümlenirler. Bu protokolün diğer imzacıları Sözleşmeyi onayladıkları tarihte bu protokolü de birlikte onaylamayı veya teyid etmeyi yükümlenirler.

(d) Bu Protokol Sözleşmenin 21 inci maddesi hükümlerine göre katılmaya açık olacaktır. Sözleşmeye katılma ancak bu protokole katılma ile birlikte olduğunda kabul edilecektir.

(e) Bu protokol Sözleşmenin 20 nci maddesi hükümlerine göre yürürlüğe girecektir.

(f) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Genel Sekreteri onay veya katılma belgelerinin ve teyid tebliğlerinin alınmasından bütün imzalayan ve katılan hükümetleri haberdar edecektir.

Aşağıda imzaları bulunan tam yetkililer usulüne uygun yetkili olarak bu protokolü imzaladılar.

Paris'te 16 Kasım 1982 tarihinde İngiliz, Hollanda, Fransız, Alman, İtalyan ve İspanyol dillerinde, 6 metin de eşit olarak muteber olacak şekilde tek bir nüsha olarak hazırlanmış olup Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Genel Sekreterine tevdi edilecektir ve Genel Sekreter tarafından onaylı suretleri bütün imzalayan ve katılan hükümetlere gönderilecektir.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Cilt	Türkiye Büyük Millet Meclisi	
	Birleşim	Sayfa
3	44	72
7	15	450
	16	509:510,514,540:543

I - Gerekçeli 127 S. Sayılı basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 16 ncı Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet ve Dışişleri komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/464.